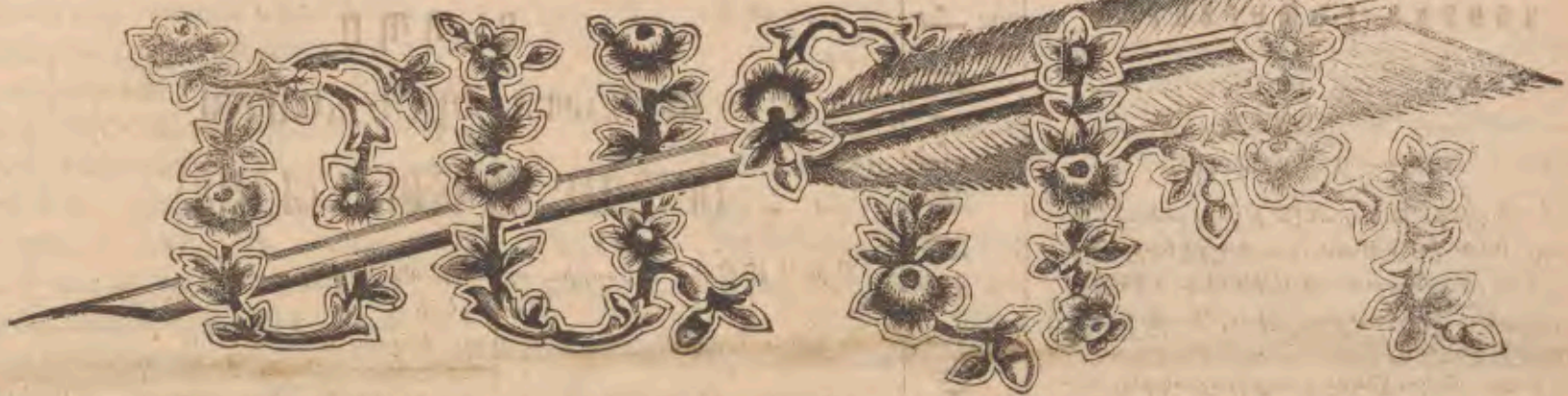

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՂԱՅԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ ծաբարը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբար օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրս արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրս.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրշ.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել.
Առ Արտոնատէր եւ Տնօրէն Անտոն Սախանց,
Էսկի Զապրիյէ ճատտէսի Նշան Լ.Ֆ. Պէրպերեանի Տպարանն.
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տուիր:

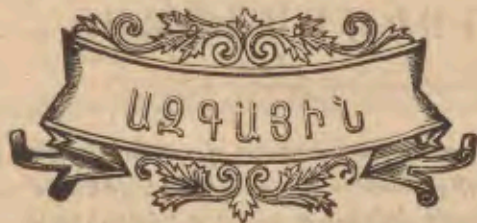
Թ Ի Ի 257 Գ . ՏԱՐԻ

1889

ՕԳՈՍՏՈՍ 2 ԶՈՐԵԻՇՏԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱՆԻ ԿՈՒԹԻԻՆ

Ազգային: — Մասնաճիւղ: — Ոտուերն: — Ան
խիղճ վարպետ մը: — Ասկէ անկէ: — Ծաղ-
կաքաղ: — Միւթ էնէ վիյէ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երկու-
շաբթի օր հրատէր զրկած է Կրօն. մո-
ղովոյ անդամաց օրպէս զի ի ժողով
գումարուելով՝ կազմակերպին իրենց
լուծեալ վիճակն:

Բաղէշի նախորդ Պատր. փոխանորդ
Կիրոյեան Արթ. Խորէն վարդապետ,
Մուշէն ճամբայ ելած է մայրաքաղա-
քըս գալու համար:

Կիրակի օր Գեր. Տ. Խորէն Սրբա-
զան Նար. պէյ՝ քարոզ խօսելով Պէշիկ-
թաշի եկեղեցւոյն մէջ, ի Տեղեաց
նկարագիրն քրեւէ: Եկեղեցւոյն խառն
բազմութեամբ լցուած է եղեր: Նար-
պէյ Սրբազան խոսնացեր է մօտաւոր
առթիւ խօսիլ մասնաւորապէս Ս. Յա-
կոբեանց վանուց վերայ:

Զմիւռնիոյ Պատր. փոխանորդ Գեր.
Տ. Յովսէփ Մ. Վ. Այվազեան երկու-
շաբթի օր ժամանեց ի մայրաքաղաք:

Հալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեց-
ւոյ քահանայք ընդ յառաջ գնացին
Նորին գերապատուութեան:

Բրօֆ. Պ. Գրիգոր Խալաթեանց յա-
րաթ երեկոյ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ
ի Թիֆլիզ:

Պատրիարքական հրաւերի համա-
ձայն Կրօնական Ժողովոյ անդամք եր-
կուշաբթի օր ի նիստ գումարեցան
ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս
Պատրիարք Հօր և Ատենապետութեամբ
Նար. պէյ Սրբազանի: Անդամաց եօթն
միայն ներկայ էին. Ժողովն խորհրդ-
դակցեցաւ իւր լուծեալ վիճակին կազ-
մակերպութեան վերայ: Անդամներէն
Գեր. Սիմէօն արքեպիսկոպոս կը պնդէ
իւր հրաժարականի վրայ: Իսկ Գեր.
Գարեգին եպիսկոպոս ետ առած է
զայն: Ժողովը որոշեց օր Ամեն Ս Պատ-
րիարք Հայրն՝ միւս հրաժարող ան-
դամներն եւս ի Պատրիարքարան հը-
րաւիրելով խորհրդակցի և յառաջի-
կայ երկուշաբթի առուր համար ի նիստ
հրաւիրէ զԿրօնական Ժողով:

Հատ յանձնարարութեան Ուսում-
նական խորհրդոյ՝ ժանօթ պատմագէտ
Մարգարեան Գրիգոր էֆէնտի Օսմ.
Պատմութեան համառօտ և կոկիկ դա-
սագիրք մը յօրինած և յանձնած է
խորհրդոյն որ գոհութեամբ վաւերա-
ցուցած է զայն: Մարգարեան էֆէն-
տի յօրինած է նաեւ աշխարհագրու-
թեան դասագիրք մը. իւր անբաժան
ընկեր պատմական ուսման:

Թօփքաբուի քարոզիչ Արթ. Տ. Ղե-
ւոնդ վարդապետ Փիրղալէմեան կիւ-
րակէ առաւօտ մեկնեցաւ մայրաքա-
ղաքէս յէջմիածին:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Եւթ, Դէորդ էֆ. Թափաւեան և
եղբարք, որք ազգային ամեն տեսակ
բարեկեցատակ ձեռնարկութեանց և
գործոց կը նպաստեն, այս անգամ
իւրեանց բարեպաշտական և ազգասի-
րական զգացմանց մը մեծ ապացոյցն
եւս ընծայեցին ինքնաբերաբար Ազգա-
յին Հիւանդանոցի վերաշինութեան
նուիրելով հինգ հարիւր օսմանեան ոսկ-
ւոյ գումար մը:

Հոգաւարածութիւնս նուիրական
պարտականութեամբ կը փութայ հը-

ըստ պատկառման հուն շնորհակալութիւն յայտնել յիշեալ բարեգութ Տեառնորդ իւրեանց սոյն վեհանձն հոգեւորաւորութեամբ ոչ միայն Հաստատութեանս ծանօթ բարերարաց շարքին մէջ մի փառաւոր տեղ կը գրաւեն, այլ և նախանձելի և քաջալերական օրհնակ կ'ընծայեն Ազգին բարեկեցիկ դասուն, որոյ ինքնայօժար և վեհանձն աջակցութիւնն ամեն ժամանակէ աւելի անձկանօք կ'ակնկալէ Հոգաբարձութիւնս:

Իգիծաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի Ատենադպիր Ատենապետ Եփրեմ Կիւմուշեցի Մէր. Յակոբեան

ՄՏԱԾ ՄՈՒՆՔ

Ա.

Կիրակի երեկոյ էր:

Օրուան երկար պտոյտէն բոլորովին խոնջեալ առժամապէս ընկալ անկողնոյս վերայ:

Սուրբ գիրք կ'ըսեն թէ՝ կիրակին օր հանգստեան է. սակայն եթէ հարկ է ճշմարտութիւնն խոստովանիլ, պէտք է ըսեմ որ ինձ համար հակառակն եղած էր:

Միտքս շատ բաներով ծանրաբեռնեալ էր. շատ բաներ ունէի ի գիր առնելու. հարկ էր մէկ կողմ վանել թմբութիւնն և աշխատութեան սկիւսիլ: Ժամացոյցս գրասեղանիս վրայ դրնելէ վերջ, գրիչս ի ձեռին առի: Մին անարդել կը յառաջանար զիր բոլորակ գծելով. միւսն անյադարար կը ծծէր մեխան, թերեւս չսկզբելով զթուղթ մրտել:

Խնդիրն վերնագրի ընտրութեան վերայ էր, եթէ կարենայի զայն իւր կատարեալ յարմարութեամբ գտնել և տեղադրել անբիծ թղթոյն ճակատն, այլ եւս անկարելի պիտի լինէր կասեցնել զգրիչս:

Բաւական ժամանակ միտքս հոգնեցնելէ վերջ ըստն անզգալապէս ըսկաւ ծանրանալ արտեւանացս վերայ. ոկտայ մրափել քնացեր էի:

Մէկ մ'ալ թեթեւ հպում մը զգացի ուսիս վերայ և լսեցի անոյշ ձայն մը որ կ'ըսէր:

— Ել, զաւակս, ել անկողինդ մը.

տիր, արդէն յոգնած ես, բաւ չար չարեցիր միտքդ:

Խնդճ մայր կը կարծէր թէ շատ թղթեր սեւցուցեր էի:

Ժամը մէկն՝ տասն անցած էր:

— Մայր իմ գոչեցի, դու գնա հանգիստ քուն ննջել, մի նեղուիր ինձ համար. ես քիչ բան մը գրելիք ունիմ դեռ:

Եւ հեռացաւ նա գլխաւոր ակնարկ մը նետելով իմ վերայ:

Սկսայ վերստին մտածել, յուսկ ուրեմն ս'վ ուրախութեանս, դտայ յարմար վերնագիր մը. . . եղո՛ւկ այնքան աշխատանացս. . . Թշնամիս—այնպէս պիտի կոչեմ ըստ որում շատ յոգնեցող զմիտս իմ—խիստ ընտիր վերնագիր կրնար լինել գրելիքներուս. ՄՏԱԾ ՄՈՒՆՔ: ահա դժուարագիւտ բառն: Այժմ, տեղադրած լինելով զայն ի ճակատ թղթիս, կը սկսիմ գրել:

* * *

Սնցեալ շաբթուան Արեւելի աղգալին լրոյ մէջ մեծ տեղ մը կը բռնէր Նիկոմիդիոյ տառնեւութեամբայ առաջնորդ Գեր. Տ. Ստեփան եպիսկոպոսի հրաժարականի խնդիրն: Այդ անխոնջ մշակն, երջանկայիշատակ մեծ պատրիարքին այդ դործունեայ աշակերտն՝ բաւ կը համարի չնջել այն օգըն՝ զոր իւր հոյակապ վարպետի շնորհած էր երկար տարիներ յառաջ:

Այս՝ ինչ ինչ պատճառներէ մղեալ կը հրաժարի Յովակիմեան Սրբադան ի մեծ ցաւ իւր՝ դատաւի ողջամիտ ազգայնոց և դուցէ՛ ի միջիթարութիւն միամիտ ու անգէտ դասուն: Ծաւայի են սոքա՝ որք Նորին Սրբազնութեան հրաժարման պատճառ տնորով անգիտաբար կը զրկուին խոհական, բարեգործ և անխոնջ առաջնորդէ մը:

Դադով Նորին Սրբազնութեան հրաժարականի այն մասին որով կը խնդրէ զրկել զինք ի վանք ուրեք, անպաշտօն, իւր նշխարեալ օրերն «սիրեցեալ աղգին» կենացը ալօթելով անցնելու, մենք եւս կը գոչեմք Պ. Հրանդի հետ. «Ո՛չ, Ս. Հայր: աղգն ձեզ անաններու կը կարօտիս: այսինքն շինող ձեռներու, անկուս հոգւոյ և թէ՛ դեռ շատ կանուխ է Ձեր Սրբազնութեան համար ի վանք քաշուիլ:

Նիկոմիդիոյ Ս. Առաջնորդին հրա-

ժարականն վսեմ օրինակ մը կ'ընծայէ մեր կղերականութեան այն անդամոց, որք մինչ մէկ կողմէ հրաժարական կը զրկեն ի Պատրիարքարան, միւս կողմէ փոխանակ ուրիշ գաւառի կամ վանքի մը մէջ պաշտօն խնդրելու, ի. Կ. Պօլիս գաւառաւ հնարքներ կ'օրոնեն:

Գեր. Ստեփան եպիսկոպոսի հրաժարականն եթէ ունի ուրախացող կէտ մը, այն ալ վանք մը առանձնաւոր իր մնացեալ օրերը աղգին կենաց համար աղօթելու փափաքին է, որ չթողուր զՆորին Սրբազնութիւն հրապուրուիլ Վոյփորի, գեղազուարճ վայրերէն:

Կը բռնուի որ Ամեն Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն չընդունիր Յովակիմեան Սրբազանի հրաժարականն:

* *

Երկուշաբթի առաւօտ ժամը 10ի ատենները բարեկամացս մին եկած էր ձայն տալու ինձ:

Մտածեցի, ս'վ կրնար լինել. և ինչ բան կը ստիպէր զինք այդքան կանուխ դալու և քունս վրդովելու:

Ելայ անկողնէս և տեսայ զնա Արշալիրն էր, յիշեցի խախտ նախորդ իրկիւնը նմա տուած պատուէրս, որոյ ամենամտ եկեր էր ինձ իմացնելու Գեր. Յովսէփ Ծ. Վ. Այվազեանի ժամանակն ի Սիրքէճի:

Առանց ժամանակ կորսնցնելու միասին նստանք նաւակի մը մէջ և անցանք ի «Պեհերա» արաբական շողեռան որ խարխիս ետուծ էր Սիրքէճի բացերը:

Անդ առաջին «գամարայի» մէջ նստած տեսայ ծերունի և աշխոյժ եկեղեցական որ խառնայոյզ իզմիրն խաղաղեցնելէ, Վեհ. Հայրապետին չընորհարծր կանգալն ստանալէ և Մանիսայի անպատկառ ժողովրդէն նախատուելէ և ծեծուելէ վերջ՝ հասած էր ի. Կ. Պօլիս:

Արտասովոր դուարթութիւն մը կը փայլէր իւր դիմաց վրայ, և պէտք էր այն, քանի որ փառօք կը դառնար: Ի՞նչէր կրօնի և Իսկի իւր Վեհափառ Հայրապետին կրած նախատինքն և կերած ծեծն նշանաւոր պիտի ընեն զինքն վարդապետաց հոգեյակին մէջ: Գեր. Տ. Յովսէփ վարդապետ՝ ցաւակցութիւն կը յայտնէ անօն՝ որք գրած էին նմա թէ ծեծ ուտելէ վերջ ինչու կը մնար ի Մանիսա: Կը հարցը-

նեմքայդ պիտեաց թէ՛ ի՞նչպէս կողքէին որ ընէր Այվազեան հայրսուրբը խոր տար անտի, առանց հանգարտեցնելու խռովութիւններն, առանց թաղ խորհուրդ ընտրելու, առանց վեհ հայրապետին անուան յիշատակութիւնն ճշգրտու. . . Ո՛հ, այն ատեն որչափ աւելի մեծ նախատինք, որչափ անպատուութիւն պիտի ըլլար նորին գերապատուութեան համար: Ոչ, ոչ, Կալաթիոյ պերճախօս քարոզիչն չէր կարող այդպիսի նուազութեամբ զիւր արժանապատուութիւն վիրաւորել:

Յիշեալ վարդապետը դիմաւորելու համար ընդ առաջ եկած էին Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Արք. քահանայը ինչպէս նաեւ Կալաթիոյ հին և նոր նախակրթարանաց աշակերտաց օմանք: Երկու նաւակներ զմեզ փոխադրեցին շոգենաւէն ի Մամհանէ, ուստի խրմբովին գնացինք ի Ս. եկեղեցին, ուր աղօթեց նորին գերապատուութիւն և ժողովուրդն օրհնելէ վերջ ելաւ ի թաղ խորհրդարան բարի գալստեան այցելութիւններ ընդունելու համար:

Յ. ԱԶՆԱԽՈՐ

ՍՏՈՒԵՐՆ

Ահա ինչպէս հասկցայ թէ՛ խաբուած էի:

Գիտէք, բարեկամս, թէ ինչպիսի պարագայներու մէջ մեկնեցայ Փարիզէն. յորձած, սրտաբեկ, ամէն բանէ ձանձրացած, առարկայներէն, մարդոց մէ, կիներէն, մանուաւդ կիներէն:

Փարիզեան կեանքն իւր ամէն հըրապոյրներովն ու աշխատութիւններովն, քսան ամաց միջոցին մէջ, զիս չարչարած էր և բոլորովին ձանձրացած էի այդ հրապուրելի կեանքէն:

Քանի՛ անգամներ, այդ կենաց վերջին ժամանակներն մանաւանդ, եկած էի նստիլ քառէ անկէ՛ կամ քառէն ի մի սեղանին առաջ և երկարօրէն օրուան ցուցակն քննելէս և բան իը չը կարենալ որոշելէս լինջ, առանց ճաշելու մեկնած էի երթալ շրջակայ գիւղակի մը կամ թաղի մը մէջ որմնադրաց սպուրը ճաշակելու համար:

Որչափ անգամներ թատերասրահից մէջ մտած և դիտակովս ամէն ինչ աչ-

քէ անցնելէս յետոյ, մեկնած էի, մի և նոյն դէմքերն միշտ տեսնելուս համար:

Այս ամենուն վրայ տեւեցողէ՛ք ընդհանուր անհանգստութիւն մը զոր բխշկներն խնամօք կը դարձանէին, գոնէ այսպէս կողքով հաւատալ, բայց տարբեր կարծիքներ յայտնելով:

— Միս կերէք և գինի խմեցէք, կը խրատէր մին — կաթ գործածեցէք, կ'ըսէր այլ ոմն:

Քսաներորդ մը, ուրիշներէն աւելի հանճարեղ, ըսաւ ինձ. — Գիւղական կեանք մը վարեցէ՛ք:

— Ի վերջոյ, որոշեցի սոյն խրատին հետեւիլ, ինչո՞ւ չէ, կենացս մէջ փոփոխութիւն մը մտցուցած կ'ըլլայի:

Հարստութիւնս առողջութեանս չափ գէշ վիճակի մէջ չէր. հայրական ժառանգութենէ կը մնար ընդարձակ կալուած մը, Մաս տ'Անտօլ անուն որ իւր անտառակներովն ու ագարակներովն, հարիւր հազար ֆրանք եկամուտ ունէր: Մաս տ'Անտօլի մէջ առանձնացայ:

Հօրս մահուանէն ի վեր հոն դնացած չէի, այսինքն քսան և երկու ամերէ հետէ. ուստի և գղեակն կերպարանափոխ կերեւէր ինձ. բայց մայրաքաներն, մամրապատ տանիքներն, տերեւոյ և ծառոց բոյրն ներկայ չէին զիս վհատեցնելու համար:

Ո՛չ այդ մացաւներն, և ո՛չ տանեաց այդ մամուռներն, եղան զորս նշմարեցի այն տանը առջեւ ուր սահած անցած էր մանկութիւնս. այլ ընդհնամարեւ կարծեցի այդ գեղեցիկ մանկութիւնս, մօրս դանգուր և նուրբ մազերն ու հօր ազնուական ու պայծառ գլուխն:

Եւ սենեկաց մէջ մտած ժամանակս, ասան ժամանակը հօտը չեղաւ զոր զգացի, այլ բաց պատահաններէ ներս մտնող միջերկրակտնի ծովային օդն որ տնտառակն նոճեաց հետ հեշտասուն սօսափիւն մը յառաջ կը բերէր:

Վեց ամիսներ շարունակ Մաս տ'Անտօլի մէջ բնակելէ, անտառակին մէջ ձիով արչաւանքներ ընելէ և գիւղական կենաց ամեն հրապոյրներն վայելելէ յետոյ, կազդուրուած էի ըստ բաւականի և այլ եւս կերակրօցս վերայ չէի մտածեր, վստահ լինելով թէ՛ լաւ տնտրութեամբ պիտի հաշէի ինչ որ

տային ինձ:

Մարդ հիւանդ եղած ժամանակ երջանկութիւնը առողջութեան մէջ կը կարծէ, և երբ լաւ զգայ ինքզինքն, երջանիկ ըլլալու համար, ուրիշ բան մը պէտք է լաւ տնտրութեան և բարի քունէն վերջ:

Թէպէտ Մաս տ'Անտօլ առողջացուցած էր զիս, բայց երբէք չէր փառատած տնտրութիւնս և առաւապանքներս:

Ի՞նչ հարկ էր ընել. Շրջադայիլ, որսալ, ուտել, ննջել, ստուգիւ գեղեցիկ կեանք:

Ընտանեացս մէջէն ոչ զոք ունէի. բաց ի այն հեռաւոր միջանի ազգականներէն որք մերթ ընդ մերթ չէին մոռնար յայտնելէ ինձ բարեկամական զգացումներ օր մը ժառանգելույս — ուղ ինչքս:

Ամուսնանալ: Երբէք այսպիսի գաղափար մը ունեցած չէի, արդէն ուրիշ կանանց հետ ապրելուս համար և չուզելով շարունակել այդ կեանքն կընոջ մը հետ որ անունս պիտի կրէր. և բաց աստի, սիրտս մեռած չէր:

Գրեթէ ոչ զոք կը տեսնէի և միայն էքս կամ Մարսէյլ կերթայի կարգադրելու համար գործերս, ինչ որ իմ միակ զբաղումս, իմ միակ զբօսանքս եղած էր:

Կէս օրէ մը վերջ, էքսի մէջ, երբ կը շրջադայէի պարոն. . ., ին հետ, չեմ ուզեր անունը տալ, բաւ է որ գիտնաք թէ՛ իրարու հետ մանկութեան բարեկամներ եղած էինք, տեսայ դեռատի աղջիկ մը, իւր մօրը հետ նստած ծառի մը հովանոյն ներքեւ:

Իւր հրեշտակային քաղցր դէմքն իւր գեղեցկութենէն աւելի ազդեց իմ վրայ. Բազմիցս նորա քովէն անցայ և ամէն մէկ անգամին զօրաւոր տպաւորութիւն մը ըրին իմ վրայ իւր գեղանի աչերն:

Չէ հարցուցի իմ վաղեմի բարեկամիս թէ՛ ով էր. անկարելի էր ինձ:

Բայց երբ տուն վերադարձայ, նորա վրայ մտածել սկսայ. քունիս մէջ զնա տեսայ. և երբ գնացի ի Մաս տ'Անտօլ, իմ առջեւ շրջադայած միջուցիս իսկ ներկայ էր կարծես. իմ երազոցս նիւթն եղաւ նա:

Վեց օրէն կրկին էքս վերադարձայ և բոլոր իմ խորամանկութիւնս ի գործ

դրի հասկանալու համար թե՛ պոփ-եր . պաշտական խորհրդակցանքի մեջ ազդիկ, հայրն մեռած երեք տարի է ի վեր առանց հարստութիւն թողելու և ազդիկն մօրը հետ կ'ապրէր փոքրիկ եկամուտով մը . դեղեցկութիւն , շնորհ , հանճարեղ միտք , ամէն ինչ ունէր . բացի օժիտէն : Հետեւաբար ամուսնացած չէր և հաւանական էր թէ՛ չը պիտի ամուսնանար , որովհետեւ բաւական արժանապատուութիւն ունէր ընդունելու համար իր ամուսինը մարդ մը որ իրեն արժանի չը պիտի լինէր :

— Զեք նման ամուսին մը պէտք էր նմա , բայց ինչ օր մը պարօնը :

— Զիս իբր ամուսին . այդ հասակաւս , այս վիճակաւս , ինչ իմաստութիւն :

— Եթէ ես , շարունակեց , ձեր հարստութիւնն ունենայի , վաղուց գնա կնութեան տուած կ'ըլլայի անկարեւոր ինչ նկատելով տարիքս որ ձերինին նըման է . բայց կացութիւնս կը դատապարտէ զիս հարուստ կնոջ մը հետ ամուսնանալ , կամ բնաւ չամուսնանալ .

(Շարունակելի)

ԱՆԻՒՂՔ ՎԱՐՊԵՏ ՄԸ

Տէր Ժորժաւ մը լեռնա-լեռնէն ունէր է քաղաքամէջ ուսեալ մէկուն մը եղբայրութեան :

Վերջին տարիներս մանաւանդ միշտ կ'երեւին անխիղճ և տգէտ մարդիկ որք առեւտրական տապալիքին մէջ հսկայաքայլ կը յառաջանան մինչդեռ անդին հազարաւոր զգայուն և ուսեալ անձինք , հակառակ իրենց անխոնջ ջանից , չեն կրնար մրցիլ առաջնոց հետ :

Այս ճշմարտութիւն իրականապէս կը տիրէ , մանաւանդ Մեծ-շուկային մէջ . ուստի առնելով հետեւեալ երկու անձինքն պատշաճ կը համարիմք իրր ապացոյց մեր խօսից ներկայացնել ընթերցողաց :

Այս երկուքին վիճակը որ երկու ծայրերու մէջ է , մէկը՝ կրթութեամբ և արհեստով թշուառ , իսկ միւսը՝ թէեւ տգէտ , բայց մեծ գործառնութեանց մէջ է :

Կան այս վարպետներուն մէջ ազնիւ և արհեստասէր անձինք . որոնք

թէ Լեզգին և թէ Էնուֆին մէջ իրենց բարեմասնութեամբը երեւելի հանգիստացած են . այդ քանակը զգալի

Մեր խօսքը այս տեսակ բարի սիրտ ունեցող անձանց վրայ չըլլալով , մենք այն կարգի վարպետներու անխղճութիւնը պիտի նկարագրենք , որ իրենց համար սովորական դարձած է :

Գործաւոր մը կը ներկայանայ վարպետ ազայի մը սենեակը և համեստօրէն կըսէ :

— Տէր իմ , վարպետս յարգանքով կը բարեւէ զձեզ և միանգամայն իւր ընտանեկան բազում պիտոյից պատճառներէն ստիպեալ , ձեր աղիւսութեան համար շինած գործերուն հաշիւը շնորհ ընելիք կը խնդրէ :

— Ինչ կ'ըսես ծօ , չեմ հասկնար կոր :

— Էֆէնտիւ ըսել կուգիմ թէ վարպետս ինչ կը յանձնարարէ խնդրել իւր կողմանէ որ ձեր վրայ ունեցած գումարը հաճիք վճարել :

— Ծօ , չու լակօտ Աւետարան մը օգուեօր , եօքսա ճաշոց : պու բայց լարըն տիլինտէն սէն աղնարսըն , կէլ պագ :

— Էֆէնտիւ պիղիմ ուստա հապեր էթմիլ , չօգ ողգընթտայըմիլ , աեաղընը էօրէր պու ազլամ պիլ քալ բարա վէրսին տէմիլ :

— Նէ՛ հալթ էտէր , ողընթըօք վար ըսա պէն Նէ՛ եաբաեւմ , հէմէն իւսթիւմէ գօշմանըն հէպէպի՛ Նէ իմիլ , չուսու տէֆ էթ :

Խեղճ երիտասարդը կը պարտաւորի մեկնել , վարպետը կը լսէ իւր գործաւորին տըռած պատասխանը . բայց ինչո՞ք այն իրիկուան զաւակացը տանելիք հացը միտքը դալով համարձակութիւն մը կուգայ վրան , կելլայ անձամբ ինք կերթայ իւր պահանջը խնդրելու :

— Ալլահ աշգընա վարպետ , պու տիլլամ չու պիղիմ հիսապը հիմմէթ էթ , պիլմէզսին Նէ գատար տարըղըմ վար :

— Կէնէ՛ մի կէլտինիլ ծօ , պու Նէ՛ եիւլ սուրաթ վար սիգտէ , իշթէ եօգ տէտիլ , կիթ :

— Ծանրմ հիլ տէլիլ իսէ եէնի հիսապըմըղ գալսըն տա , չու կէչէն սէնէ մայըստա եաբաղըմ իլլէրին բարա սընը վէր , էվտէ եէյէնէք պիլ շէյ

եօգ պու ազլամ :

— Զըգըմ եէին . աման չու խաեին խըեանէթ իշնիլէրին էլինտէն գուրթուլուլ եօգ . ուտող ուրացողար . պիլ օ վագրթ օ իլլէր իշին տէմէտիլ ք թի պագչիլ վէրիլէնէք , բարա ալմաեաճագսըն տէյու :

— Աման էֆէնտիւմ , Նէ՛ տէեօրսուն , էօյլէ պիլ լաֆ օլմատը արամըլտա , հէմ նա՛սըլ օլուր , ուֆագ պիլ իշ տէյիլ իսի , թամ իքի հաֆթա պիլ եարտըմը իլէ կիճէ կիւտիւղ չալըչարագ , տեճագ պիլ իրտիլ , պէն օնա նա՛սըլ բարա ալմաեւմ :

— Հայտէ ուգուն էթմին . տըչարը չըգար չուսու ծօ :

— Աման էֆէնտիւմ հիլ տէյիլ իսէ պիլ լիւր թէպիմ վէր :

— Կիթ տէտիլ ա՛ :

— Ծանրմ եարթ լիւր օլսուն վէր . հիլ տէյիլ իսէ պիլ մէհիտիլ օլսուն վէր տէ իւլ օգլիւ իւլիւմ տէօրտ օգլիւ էքմէք ալայըմ , պիլ լիւրն քի պալըմտա գալապալըք չօգ տըր :

— Բիմին վագիֆէսինտէ , կիթ , բարա եօք տէտիլ , ծօ , պարպունեալը էվէ եօլլատըն մը :

— Էվվէթ էֆէնտիւմ , ուչաք իլէ իքի թանէ պէօյիլք սապօղ իլէ իքի օգլիւ պարպունեա կէթիլմիլ իտի , եօլլատըմ :

— Ծանրմ վարպետ , Ալլահ աշգընա օլսուն , օն զուրուլ օլսուն վէր , էօտիւնն սայ , ողորմութիւն սալ . աման պու ազլամը կէչիլէեիլմ :

— Ծօ՛ , ուչաղա սօրտուն մը պալգա Նէ՛ թէօյիլ պալըղ վար :

— Պու կիւնլէրտէ չըգաղըք եօգ . ֆագաթ օլտրա մութլագա կէթիլէնէք :

— Ծօ՛ , վագրթ կէլտի պէն կիտիեօրըմ :

Մեր այս անխիղճ վարպետ աղան , սենեակէն դուրս կելլայ . Նոյն միջոցին վարպետ տղորդ վիճակը ուր հասնիլը մեր ինթերցողաց կը թողու՞մք դուշակել :

Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ : Երբեք չէ . Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ : Երբեք չէ . Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ :

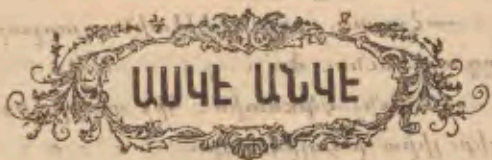
Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ : Երբեք չէ . Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ : Երբեք չէ . Դիւրեւ չէ , ինչո՞ք չէ :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄ Ս

100 Հատոր 5 Դահլեկան

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա-
մէն լեզուաւ կայստրաստուի
Ուղուրէան և Ընկ. տպա-
րանն, Կ. Պօլիս, Սուլթան Հա-
մամ, Սահտիյէ խան, Թիւ 3:

Գիւղացի մը իւր աւանակը սոսկա-
լի կերպիւ ծեծած միջոցին, ուրիշ
գիւղացի մը տեսնելով զայս՝ կը խղճալ
իշուն վրայ և կըսէ:

—Արգատաշ եաղբգ տէյի՛ւ մի հայ-
վանա նէ՞ վարուեօրսուն. աղբը եօգ,
տիլի եօգ զավալլընըն:

Գիւղացւոյն խօսքին վրայ ծեծը կը
դադրեցնէ և իշուն դառնալով կըսէ
սապէս:

—Պէն սէնի պու կիւն բէք տէօյէ-
ճէքտիմ, փաղաթ քէօյտէրի ագրա-
պալարընտան պիլի կէլմիշ պանա եալ-
վարընօր սէնի տէօյմէյիմ տէյի, վար
տուա էթ, օնա պաղըրչլատըմ:

Ոհ, անուշիկս, նօնօշիկս, զբեզ
խիստ տխուր կը տեսնեմ:

—Գնա բանդ. քովէս:

—Ոհ, իմ սիրելի հրեշտակս, պաշ-
անլիւ, հոգւոյս հատորը, սրտիս խո-
րանը:

—Այդ կեղծաւորութիւնները զը-
նա ուրիշ օրիորդի մը բրէ, ես չեմ
կըլներ... Ոհ, հիմա ինքզինքս սա
բէվովէնով պիտի սպաննեմ, այ չեմ
կրնար հանդուրժել թող տուր ձեռքս
կըսեմ կոր:

—Ներէ ինձ սիրելիս, կատակ ըրի,
հիմայ կը մարիմ: Ոհ, չե՞ս գիտեր սի-
րելիս որ սիրոյ մէջ փոքրիկ կատակ
մը շատ անգամ ողբերգութեան կը
փոխուի:

Սրբեցող մը՝ կինն ու զաւակը առ-
նելով, գիշեր մը հիւր կերթայ իր դը-

րացւոյն, գրեցին յանոց այլ և այլ
պատիւները: Ընելէ վերջ՝ գիտնալով որ
մարդը օղին շատ կը սիրէ, չարարով
օղի ալ կը հրամայէ: Երբ տղուն շա-
քար միտին կուտայ:

Տղան չուզէր շաքարը առնուլ,
հայրը՝ որ տղուն քով նստած էր կը-
սէ:

—Ծանրմ շէքէրը ինչ պիտի ընէ,
բախի մըն ալ անոր տուէք:

—Ինչ կըսես մարդ, չօճուխը հիշ
բախի կրնա՞յ խմել:

—Ինչու պիտի չկրնայ, տուէք ան
կը խմէ:

Տան տիկինը կարծելով որ տղան
այ հօրը պէս վարժ է օղի խմելու,
դաւաթ մըն ալ քնոր կուտայ և տը-
ղան ալ առնելուն պէս ի մի ուժով կը
կըլլէ: սակայն անմիջապէս քիթը բե-
րանը ծռւածով կսկսի բորձրաձայն
լալ և աղաղակել:

Մայրը անմիջապէս տղան գիրկը
առնելով կսկսի յանդիմանել իւր այրը
ըսելով:

—Աստուծոյ կրակին կաս մարդ,
աս խարըշ մը չօճուխը՝ խօճա խատէխ
մը ըրախին կրնա՞ր խմել օր խմցու-
ցիլ:

—Ես՝ նայէ բախի խմելը խօլա՞յ
բան է. ես հօգի չունիմ քի ամեն օր
պինիլինները կը պարպեմ:

Մէկուն կինը ծանր հիւանդ ըլլա-
լով ճամբան գացած ատեն իր բարե-
կամեններուն միոյն կը հանդիպի օր կը
հարցնէ իրեն:

—Ո՛ւր կերթաք այսպէս:

—Գիշերվմանատունը, հասկնալու
համար թէ կինս մեռած ատեն կառ-
քի պէտք պիտի ունենա՞նք:

Ինչո՞ւ համար չես աշխատիր, կը
հարցնէր վարձակալ մը մուրացկանի
մը, եթէ կուզես կերակուրդ և պառ-
կելու սենեակդ տամ քեզ ու միւս
չափած օրականդ ալ քեզ, որով առ-
բին երեք հազար զուրուշ աւելի կըլ-
լայ:

Երեք հազար զուրուշ, կրկնեց
մուրացկանը, ես այսպէս ողորմութիւն
ուզելով ութը հազարէն աւելի կը վա-
ստըլիմ:

Երկու մուրացիկներ:

—Օրը ո՞րչափ կը վաստկիք:

—Քառասուն փորալ:

—Քառասուն փորալ, խեղճ ու
ղորմելի, եթէ ևս քեզի պէս կաղ ըլ-
լալու բաղդն ունենայի, քառասուն
դահեկանի ալ չէի հաւնել:

Փաղաքի մը մէջ ի նպաստ աղքա-
տաց երեկոյթ մը կը տրուի: Հետեւ-
եալ օրը հաշիւ կընեն ելումուտքը ար-
ձանագրելու համար և կը տեսնեն որ
ծախքը մուտքէն երեսուն ֆրանկ ա-
ւելի բարձրացած է, որով մեծ շը-
փոթութեան մէջ կիյնան ողորմած տի-
կիները:

Ինչ պէտք է ընել, կըսէ անոնց
մէ միւս:

—Ամենէն ապահով ճամբան այն է
որ, կը պատասխանէ ուրիշ մը, աղ-
քատները իրենց մէջ հանգանակու-
թիւն մը բանան և անով ամբողջա-
ցնեն նախկին գումարը:

Ազնուական մէկը իւր սպասաւո-
րին աջալըջութիւնը չափազանցօրէն
գոված միջոցին, իւր բարեկամներէն
մին ալ կսկսի իւր սպասաւորը գովե-
լով ըսել:

—Իմ սպասաւորս այնքան ճարպիկ
է, որ երկու ժամուան ճամբայ մը
խրկելու բլլամ նէ տառը բոպէին մէջ
խուշի նման կերթայ կուգայ, եթէ
ըսածիս չէք հաւատար, այժմ իսկ
կանչեմ փորձի համար տեղ մը խրկեմ
տեսէք:

—Ամենայն սիրով:

—Ծօ տղայ:

—Հրամմէ:

—Գնայ, շուտ մը նայէ Մ. աղան
տունն է, ինձի խապար մը բեր:

—Գլխուս վրայ:

Տասը լիտրկեան անցնելէն յետոյ,
տանը վարի յարկէն ձախեր կը լսուին:

—Ծօ տղայ, գացիր էկա՞ր:

—Ոչ, աղա. ոտքիս բապուճները
կայիպ է եղեր, տահա էսոնք կը
բնտուեմ կոր:

Օրիորդ մը կը ներկայանայ տիկի-
նի մը իբրեւ սպասուհի իր տանը մէջ
պաշտօն խնդրելու:

—Աղջիկս, կարել լուալ և իւթիւ
ղարներ գիտես, այնպէս չէ՞, կը
հարցունէ տիկինը:

—Այո՛, տիկին, կը պատասխանէ օրիորդը, և ի հարկին կերակուր ալ կընամ եփել։

—Շատ աղէկ գործիս կուգաս, երկու օրէն եկու. հա աղէկ միտքս եկաւ, գործիք մէջ ալ աշխոյժ ես։

—Հարցունելի՞ր աւելորդ է, արդէն առաջուան հանրմիտ երեսին ապտակ մը զարնելու համար պատիւ ունեցայ վաճառելու։

* * *

Մատմաղէլ, հարցմունք մը պիտի ընեմ ձեզ, բայց կուզեմ որ չի վշտանար։

—Ըսէք մի սիւ։

—Անցեալ օր մայրս գիտնալով որ ձեզ հետ յարաբերութիւն ունիմ, խօսք բանալով ուզեց գիտմամբ ձեզ աւերել ինձ, և տեսակ տեսակ սնոտի չարախօսութիւններէ վերջը, հաշիւ մ'ալ հանեց որ քառասուն տարեկանի կը մօտեցնէր հիմայ կուզեմ իմանալ թէ արդեօք նոյն հաշիւը ճշգրիտ է։

—Շատ կը դարմանամ ձեր մօրը ինձ դէմ ունեցած այդ հակակրօնութեան և իմ տարիքս այդպէս եւեղցնելուն պատճառն ալ չեմ հասկնար, բայց աշխարհս այսպէս է, մարդիկ երախտագէտ չեն ըլլար. միթէ ես ինչ աչօք նայած եմ իրեն ժամանակաւ, երբ մեր տան վերի յարկը վարձով կը նստէիք. քու մեծ եղբայրդ օրօրօցին մէջ լացած ատեն գիշերներն անքամ քունս մէկդի դրած եկած օրօրն'որ ըսած եմ։

—Այլ յառաջ մի երթար սիրելիս, հասկցայ թէ մօրս հաշուին մէջ շատ սխալմունք կայ։

ԾԱՆԿԱՔԱՂ

Երկու խօսեցեալներ իրարմէ կը բաժնուին։ Սիրոյ խօսքեր կը փոխանակեն։

Երիտասարդն, պաղատագին։

—Կը մեկնիմ, սիրելիս, կը խօստանաս սէրդ մինչեւ վերադարձս պահել։

Օրիորդն, այլալեւալ։

—Այո՛, բայց շուտ եկէ՛ք։

Թուէն, ժառանգեալ Բլանթի պարտիզանն, եղանակէն առաջ երկու ընտիր թուղեր քաղելով, սպասաւորի մը առաւ զայն Պիւֆօնին տանելու համար։ Երկու հիանալի թուղեր։ Սպասաւորն չը կրցաւ յաղթել իւր շատակերութեան, ուստի և անոնցմէ մին կերան։ Պիւֆօն գիտնալով որ իրեն երկու հատ պիտի զրկուէր, քնեց սպասաւորն որ խոտովանեցաւ իսկոյն գործած յանցանքն։

—Ինչպէս ըրիր, գոչեց Պիւֆօն։ Սպասաւորն ձեռքն շառաւ միւս թուղն և ըսաւ, կլկելով։

—Այսպէս ըրի՛։

—Ո՛րքան ընտիր հրացան մ'ունիք, ըսաւ անգղիացի մը որսորդի մը։ Բայց հօրեղբայրս ագիկի աւելի գեղեցիկ մ'ունի։

—Ստուգի՛ւ։ Թիւ 6 գնտակով ուրեմն օրչափ հեռուէն թռչուն մը կըրնայ սպաննել։

—Բէ՛հ, հօրեղբայրս գնտակ չը գործածէր։

—Հապա՛, ի՞նչ կ'ընէ։

—Աղ կը գործածէ։ Իւր հրացանը այնքան հեռուն կ'ըտանի թռչունը, որ ստիպուած է մէջը աղ դնել որպէս զի որսը չը հօտի մինչեւ որ երթայ ինք առնուլ զայն։

—

Ծերուկ մը և պառաւ կին մը։
Ծերուկն։

Ա՛հ, սիրելիս, քառասուն տարիէ ի վեր ամէն բանի երեսն օրքան փոխուած է։

Պառաւն յայնժամ դէմքը ցուցընելով որ ժամանակաւ գեղեցիկ եղած էր։

Հապա՛ դէմքիս երեսն։

Երիտասարդ մը կը ներկայանայ ընկերութեան մը ժողովին։

—Մեր գրասենեակն մտնել կ'ուզէ՞ք, կ'ըսեն նմա։ Կարգայ գիտէ՞ք։

—Ո՛չ, կը պատասխանէ. միշտ գրերն տեսնելով թերեւս կարենամ սորվիլ։

(Թարգմ.)

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

Մեծն Բրետերիկոս Բրուսիոյ թագաւորը սաստիկ արգելք հանեց որ իւր բանակին մէջ խաղացիներէ զինւոր չընդունին, ինչու որ յաճախ խռովութիւն կը հանէին ասոնք։

Այս արգելքին հակառակ բարձրահասակ և արիագոյն զինուոր մը որ գերմաներէն չգիտէր, կը յաջողի զինքն ընդունել առաջագինի մը մէջ։

Թագաւորը սովորութիւն ունէր երեք հարցում ընել. «քանի՞ տարեկան ես», «քանի՞ տարի զինուորական ծառայութեան մէջ ես», «Սաակդ ու ռոճիկդ ինչպէս կ'ստանաս»։ Գնդապետը ասոնք գիտնալով իտալացւոյն խրատ տուաւ որ թագաւորին առաջին հարցման պատասխանէ՝ «երեսուն երկու», երկրորդ հարցման՝ «երկու» — իսկ երրորդին «երկուքն ալ ճշգրիտ»։

Երբ զօրահանդէս կ'ըլլար թագաւորը այս հակայանման զինուորը նըշմարելուն ձին կը կեցնէ. սակայն այս անգամ հարցման կարգը փոխելով կը հարցունէ։

—Քանի՞ տարի է զինուորական ծառայութեան մէջ ես։

—Երեսուն երկու։

—Ի՞նչ, դուն քանի տարեկան ես։

—Երկու։

—Լա՛ւ, լա՛ւ, կամ դուն խենդ ես կամ ես, կըսէ թագաւորը ծիծաղելով։
—Երկուքն ալ ճշգրիտ, կը պատասխանէ խեղճ զինուորը միամտօրէն։

Սակայն գնդապետը կը ներկայանայ արքային և եղելութիւնը բացատրելով, իւր անհնազանդութեան համար ներում կը խնդրէ։

—

Ամէն ոք անցեալը կը յիշէ կը պատուէ ու կը յարգէ, ապագան կը պատրաստէ կը կանոնաւորէ կամ այնպէս ընել կը ճշնի. բան մը կայ որ անցեալ մանցեալ չունի ու չի ճանչնար, ապագայ չունի ու չի ճանչնար, այլ ինք ներկայ թէ եղա՛ւ մի, ներկայն կը ճանչնայ, ներկայն գիտէ ներկայն կը ներկայէ ճշգրիտ ինչ որ է, ինչ է այն, որն է։

Հայելին և Որձագանքը,

ՏՕՔ՝ ՔԱՐԱԵԱՆՕՐՈՒԼՈՒ

Ֆրանկի, սիսիք վե թէնասիւլիւհէ եօլլարընըն վե տերի իլլէթլերինէ մախ. սուս Դալաթատա Սանտրքըլարտա Հէլվաճը ոօգալը քէօչէ պաշընտա Ա. Ե. նալը յօգանթասը գարչուօրնտա վազը 11 Նումէրօլը խանէտէ, մուսեհէնէ խասթէկեանը պէհէր կիւն սահաթ ճտան 126 գատար խասթա գապու խտէճէք տիր:

Տօքթօրը մուճախէյն խուսուօի օլարագ Փարիզ խասթախանէլէրինտէ մէղըլը իլլէթլերի եանի ֆրէնկի, էս. կի վե եհէն պէլ սօգուքլուղունուն մէսհանէ տարլըլարընը. ֆիւսթիւլէրի, վէլ հասըլ սիտիք վե թէնասիւլիւհէ եօլլարընտա թարի օլան իլլէթլերիլէ, տերի խասթալըլարընը թահ. սիլ վե պիթ թէճրիւպէ վե պիր չօգ վազըլարտան պէրու տախի խոթանպօլտա իճըսի թապիպիլք իթմիլ օլտուղընտան քէնտիսինէ միւրաճաթ իտէն խասթէկեանը աղ միւստէթ զարֆընտա ուսուլ ճէտիտէ իւզրէ թէնասիլի վե չիֆափէղիր իտէճէք տիր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԵ

ՏԻԻՆԵԱՆԸՆ ԹԵԼԵՖՈՆ ԽԱԹԹԼԱՐԸ

Պիր Ալման կաղէթաւընըն գալին. ճէ, տիւնեանըն թէլէֆօն խաթթլա. ընըն օթաթիսթիլի կէչէն սէնէ շու մէրքէղտէ պուլունմուշ տուր:

Միւճթէմիսյը Ամէրիգատա 750 խաթթ, 200,000 տպօնէ, Ալմանիատա 167 խաթթ, 26,000 տպօնէ: Ինկիլթէրրատա 125 խաթթ, 20000 տպօնէ: Ֆիլէմէնկուտ 150 խաթթ 19,000 տպօնէ: Պրանսատա 39 խաթթ, 10,800 տպօնէ: Իթալիատա, 49 խաթթ, 9600 տպօնէ, Իսպէչիէրատա 71 խաթթ, 8000 տպօնէ: Բուսիատա 36 խաթթ, 7600 տպօնէ:

Մալիւմ տիրքի, պու խաթթլարը պիր շէհրին միւլթէլի ճատտէ վե սօգաղարընա միւլթէթ օլուպ, թէլէկրաֆ խաթթլարը եհկտիկէրինտէն կահէթ ուլաթ օլան իքի շէհրին էմըլ մուխապէրէսինի թէսհիլ իթտիկի կի. պի, թէլէֆօն խաթթլարը տախի եհկտիկէրինտէն խալլի ուզաթ օլան իքի սօգաղարըն մուխապէրաթընը թէսհիլ իլլէմէքտէ տիր: Պինաէն ալէյհ ի.

քիսինին տախի շիւսնի խըտէմաթը նաղ տպիլի ինքեար ահվալտէն տիր:

Թէլէֆօն խաթթալինին պիր սիրգաթըն վե եախօտ պիր ճիւտեթին միւլթէքիպինին ղէնչէի առալէթէ թէսիլի խաթթէսինէ եարտըլ իթմէք սուրէթիլէ ֆալտէլէրի պուլունտու. ղունա միսալ օլարագ, պիր վազըլա ղիրք ու պէեան իտէլիմ. Շէօլլէ քի, Ինկիլթէրրանըն Տընտի նամ շէհրինտէ պիր խանէնին տիվարընտան պիր շէրի. ֆին խանէնէ կիրմէսի, պիր պէսլէմէ թարաֆընտան կէօրիւմէօի իւզէրինէ, մէգպուրէ խանէ սահիպինէ քէլֆիեթ. թի տէրհալ խապէր վէրմիլ տիր: Պու խանէ թէլէֆօն վաթթատըլլա բօլիս տալիթէսինէ մէրպուլթ օլտուղընտան, տէրհալ պիր բօլիս ճէլպ խաթթիլ, վե պուլունն նէթիճէսի շու օլմուշ տուր քի, իքի տաղըլա ղարֆընտա մէղ. քիւր խանէ բօլիպէր թարաֆընտան մուհասէրէ իտիլիպ, սարիգ տէրագապ ախլ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր:

ԻՇԻՏԻԼՄԷՄԻՇ ՊԻՐ ԽԱԹԹԱԼԸ

Սէնթ-Ճէյմս նամ Ինկիլիլ կաղէթաւընըն Բարիս մուլապիրի, մէնսուպ օլտուղու կաղէթաեա աթիտէքի վա. գըալը կարիպէեի թէպիլիլ իլլէմիլ տիր:

Ալէմը ֆէննի պու քէրրէ պիր գըղա արիլ օլան կարիպ պիր խասթալըղա աղըլ էրտիլմէնէ չալըլագ. լա օղրաշմագտա տըր: Պու խասթա 15 եաշընտա, մալի կէօղիւ վե ղէ. քեալէթի անտըրըլ, շէհրէսի կիւզէլ պիր գըղ տըր: Խասթալըղընըն նէօլ. պէթի կէրտիքտէ, պու գէվալը գըղ. ճըղաղըն աղա վե սինիլէրի չէքիլը, աղըլ կարիլ իթթիեարի օլարագ ալը. լըլ գաղանըլ, պիւթիւն չէհրէսի քէ. տի շէհրէսինէ միւշապիհ պիր հալ քէսպ խտէր, աէօրտ աեաղ իւզէրին. տէ եիւրիւմէնէ պալլար, ֆէվգէլատէ պիր սիւրաթլէ գօշար, քէտի կիպի մըրլար, եուվարլագ պիր շէլ կէօր. տիւքտէ, քէտի կիպի անընլա օլնար, վե քէնտիսինէ սօգանալարըն էլլէ. րինի թըրմալար եա ըսըրըլ իմիլ նէօլ. պէթ կէչտիկի թագտիլտէ իսէ, մէղ. պուրէ քէնտի քէնտիսինէ կէլիր, վե վուգուի հալինտէն հիլ պիր շէլ տէր. խաթթը իտէմէղ, Պու գըղ Սալթէթրի. էր խասթախանէօինտէ թահթը միւ.

տալաթտա պուլունմագտա տըր: Իլ պու նէվղուհուր վէ կարիպ սինիլ խասթալըղընտ (կալիանթօրի) նամը վէ. րիլմիլ տիր:

ԲՈՒՊԻՍ. ԵՈՒՄՈՒԹԱԼԱՐԸ

Բուսիանըն Բիկա նամ շէհրինտէն Ալմանիանըն Լիւպէք նամ շէհրինէ եու. մուրթա նագլ ու իսրաճը պու քէրրէ ֆէվգէլատէ էհէմմիլէթ քէսպ իլլէմիլ տիր: Նէհրի մէղքիւրէ, պիր կիւնտէ 600 պին մարգ պըլմէթինտէ 2 միւ. եօն եումուրթա իրսալ գըլընմըլ տըր: Բուսիա եումուրթալարը պաշըլընա Ին. կիլթէրրանա նագլ օլունմագտա իսէ. տէ, ախիլէն Բարիս սէրիկի ումուլի. սինին քիւշաալընտան պէրու շէհրի մէղ. քիւրէ տախի մըգտարը քիլլի եու. մուրթա նագլ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր:

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ԺՕԶԵՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիլթապիպլէրինին էն մահիլէրինտէն օլուպ, քէնտիսինէ միւրաճաթ իտէն. լերի աղ վազըլթ զարֆընտա չիֆաթէ. ղիր իթմէքլէ պիհագգըն խօշնուտ իթ. միլ օլան ժօղէֆ Նալրատ էֆ. Սիւրքէ. ճիտէ Թրամկալ ճատտէսինտէ Տուլու. նու Աւմուլիլէ իտարէսի գարչըսնտա 8 Նումէրօլը մահալը մախասուտա պուլունմագտա տըր:

Թապիպը մուճախէյն ղայէթ մա. հիւրանէ պիր սուրէթտէ խալ էլլէտի. կի տիլլէրի էհվէն ֆիլաթլա ֆիրուլթ իթտիկի կիպի, միւշթէրիլէրինի քէ. մալը հիւրմէթ վե նէգաքէթլէ գապուլ վե տիլ խասթալըլարընը հիւսիւ թէ տալի իտէրէք, ճիւմէնին մէմուսին. յէթինի ղաղանմագտա տըր:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւ ագոյն քաւթօնի վրայ ա. մէնլէզուաւ կըպատրաստուի գին 100 հաւոր 10 գհէկն. պէտը ունէցողները պէտը է չիմէն Գ. Պաղտատլէան տը. պարան Ֆալիքէան խան. Թիւ 13 Կ. Պոլիս:

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդոյ — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտրուով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտրանէլէ յետոյ չունենին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆն ալիսի ունենան այսուհետև, որու մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դասատուաց, սոյն ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆն, որու պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լինէ բազմահմուտ ուսուցիչն:

Կեդրոնատեղին է Հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրաւաճառաց ըով: Գինն է 2 դր. Շատ գնողներու գոհացողիչ զեղջը լինի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԳԻՐԱՏԵԼԻՆ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՕԼ ԵՖՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ Քէօքըիւ սըրասը թրամվայ
ճատտէսի — 56
ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Տօղրու եօլտա — 168

Մէզքիւր էնզախանէ վէ սըլչար տիւք քեանյարնոտ միւթ տալիս վէ էնզախի թիւրքալաթը քիմեքիլից վէ էնզա վէ մուալէճաթ վէ ալէաթը հէրրահիլից, վէ ալէա ճինս լա թիւք իլէ չէլիքտէն մասմու, ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլիսէ պաղար, վէ Ֆրանսըզ վէ Կնիլիլ էնզալալը, սօլֆաթմուսն էն ալէա ճինս, և էլ ի վէ էննէպի մաստէն սուլարը, Փօթօկաֆ ըլար իշիւն թէրքալաթ, քիմեքիլից, Պօրտօ չարապարը, գօնեքար, էնզա իշիլիլը, գօնեքար սապուկար, նէֆիս բուտրա, օտը Գօլմեք, սոջ սուլարը, տիւզլի նիւքլէր, վէրո՛ ըլչարար իլէ քիմեքիլից լէրէ մախսուս ճամ գաղար վէ ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօրտա վէ բէրաքէն և է ֆիլոսոֆ օլո նուր:

Քէզալք մէքքիւր տիւք քեանյար մասալէնէլի թըպալից տալի իճրա օլո նուպ, պուսու մախսուս օտալար փար տը կ'էլէր ալ գտըր:

Ձէլլ—Պիճիւմէ էնզա վէ էսթատմըլըն էն ալէա ճինսիստէն օլուտ զուսու վէ բէք էնզէն ֆիլաթլա սաթըլըլըլը Տօղրու էֆէտիլէրէ վէ բաղալէլու էնալիլէ իլէն ու պլյան իտէլիլ:

ՅՈԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԼԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՔՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիլէրիսիլի մէմուսն գըլմագ, էսիլաէն պէրո մէսլէքիմիլ օլուսուս ամ մէնի մալիւմիւ տիր: Պու տէֆա էվրօքաւըն էն մէհուր Փապրիկալարընտան ճէլպ իտէրէք, տիւրլիցէմիլի տնաթմըլ օլուտ զուսուստան, միւրաճալաթ իտէճէք միւշթերիլէր հէր հալաթ մէմուսն գալաճաղար տըր: Գաթալը հալաթա պիլէ բէլմ չէքիլը: Չօճուգլար վէ չօգ սուլարմաղա թէհամմուլի օլմալարար իշիլ, էն սոն իւսլաթէ (էնաթմաթմանէ) եանի միւշթերիլի եօրմագալըլըն բէլմէլէր չէքիլիլ: Պաւստան մատտա Փօթօկրաֆ իշիւն էն մէհուր Փապրիկալարտան հէր ճինս մաքիսա վէ լէվալիմաթ վէ էնզա կէթիլթիլթիլալ, էնզէն ֆիլաթլէն սթըլուր:

Միւրաճալաթ իտէլիլէրէ մէճճալէն տէրս վէրիլուպ, մէրաղլըլար իշիւն 180 դրուչա գատար մաքիսալար ֆիլոսոֆ օլուսուս:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՖՈՒԱՆԳՅՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԵՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէ մաեէ ֆրանգ 6,250,000 Ինթիսաթ աղչէսի ֆրանգ 1,270,000

Մէզքիւր գումրանիա տէնիլզ գաղալարընա գարչը վաքօրյարտա վէ կէ. միլէրտէ ելլալէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիլը բօսթա իտարէլէրիլէ թէպլիմ օլուսան միւճէվէհրաթ վէ եախօտ պանգնթ չէվրաղը զանէթ էնզվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէպալիլի քիլլիլէնէնի սիկուրթա իտէպլիմէք իշիլն իշպու գումրանիա էվրօքալա 13 թանէ պիւլէիլ սիկուրթա գումրանիալարըլլա պիլլէչմիլ տիր: Պաւստան լմէքմիլ սէրմաեէ վէ ինթիսաթ աղչէսի 100,000,000 ֆրանգը կէչէր:

Թէքմիլ թիւրքիա տէնիլէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԽ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմաեէ ֆրանգ 8,000,000
Ինթիսաթ աղչէսի 1888 Յունիսէ գատար ֆրանգ 4,817,262
Սէնէվի իրաա 1888 Յունիսէ գատար ֆրանգ 10,069,700

Մէզքիւր գումրանիալար տէքօղլիլ օլար վէ իտանէլէր վէ ալլէր իշիլտէ պուլուսան մալլէր վէ մօպիլեալարը զանէթ էնզվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմիլնաթ գալիլիլէ թանթընտա օլարտօ սիկուրթա իտէրլէր:

Ինթանպօլ տէնիլէսի

Ինթանպօլ, Պահճէ-գաթու, Եօրկիատիս իսան ԳՍՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

ալիւմաթ.—Շիրքէթլէրիմիլին Տէրիստաաթէթ պանքէրլէրի պուլուսան ներսէսեան Բէտէր վէ Մախսուսա էֆէնտիլէր հիսապը կէօրիւմիւշ, վէ միւտիլիլէթի ումուսիլէ թարաֆընտան թաստիգ օլուսուս հէր կիւսա գաթար ու զիւսանը թազմիլէ թէմաթիլէ թալիմաթ տիւզ իլլէմիլլէր տիր: